

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,

ev. ref. lelkész.

TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,

ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:

minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI AR:

Egy évre . . . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . . . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
= reklamációk és =
előfizetési pénzek küldendők:
= Maros-Vásárhely, =
Szentgyörgy-utca 9. szám.
= ev. ref. lelkési lakás. =

Azok a kálvinista prédikátorok.

A papi kongresszuson éltározott határozatok és beszédek bejárták már az országot és az ellenszenves érületű sajtó képviselői, kik érdekeiket látták megtámadva, a kongresszuson hozott, magyar népünket és egyházainkat érdekfő, törvényen nyugvó elvi megállapodásokban, lekicsinyelték a papi kongresszust és prédikátoruk — hazafiatlan okvetetlenkedésének minősítették az egész összefüvetelt.

Nem czélom ez alkalommal részletesen foglalkozni a kongresszus felvetett és tárgyalt eszméivel és azon kérdésekkel, amelyek boitránkozás kövéül szolgáltak; úgyis közönségünk a napi lapokból bőségesen olvasott azokról és megalkothatta véleményét a rosszakaratu támadások értéke felől.

En ez alkalommal csak a kálvinista egyházzól és ennek prédikátorairól akarok szólni, — ezekről a lekicsinyelt magyar papokról

A mohácsi vész gyásza után, midőn a nemzet mondhatni sírja szélén állott, kérdem, kik voltak azok, akik az elcsüggedt lelkekben a nemzeti öntudatot ébresztgették, összeszedeggették a szétszort csontokat és hitteljes prédikációjuk által lelket öntöttek a magyarba; szervezték a társadalmat, hinteggették a közművelődés magvait? — Azok az egyszerű protestáns prédikátorok, akik

édes magyar nyelvünkön szóllottak a néphez. Azok, akik szervezték az evangéliumi magyar egyházat, a magasabb hitélet és az élet igazi czéljának megértésére és megbecsülésére; a szeretetet és igazságot téve vallásos nevelésük alapelvévé!

Es mind e nagy munkát a prédikálás mával végezték, ama Istentől ihletett ajkak. Nagy hatalom is az a szónoklat . . . De a szónoklat áldásos hatásának feltétele is nagy: az élő hit és a komoly tudomány. A mi prédikátoraink komolyan készültek mindig nehéz pályákra, tanulták akkor is már: az évezredek történetét, bölcsészetét, vallásos igazságait, az erények hatalmát, a természet szépségét, a vallások titkait és az embert erényeiben, bűnei között tanulmányozták, hogy a megváltás munkáját Krisztus követségében elvégezhessek Isten országa javára. Ilyen előkészültséggel lettek azok a lekicsinyelt prédikátorok a multban és a későbbi századok harcaiba a népek apostolai. Igaz egyéniségek, kiknek minden szavuk vallásos és hazafias eszmévé magasztosult. *A tudomány és élőhiten alapuló lelkesültség fejt meg a kálvinista templomok szószékeinek titkát; hitéleti, művelődési és hazafias sikereit.*

Es amit hirdettek azok az egyszerű, világi javakban szükölködő prédikátorok, azt életükkel

is megpéldázták, az igazság hirdetésétől nem retenti őket vissza sem vérpad, sem gályarabság.

Ilyen lelki vezérek mellett hogyan ismert volna meg a nemzet barátait, hogyan tudta volna megkülönböztetni értékét az önzetlen prédikátoroknak, a magas klerus felett, aki a vész napjaiban magára hagyta tengődni a magyar népet és csak azután rendre, Bécs védelme alatt szálíngózt vissza busás jövegelmeinek élvezésére, a midőn már a vész tovaszállott. És ekkor is ahelyett, hogy vállot vállhoz vevve munkához látott volna, egyetértve a nemzet és a vallás hű szolgálival a protestáns papsággal, együtt építették volna a haza omlatag falait, ehelyett üldözöbe vették papságunkat, elvették templomainkat, iskoláinkat, sanyargatták népünket... E szomorú időkről bőven ír a történelem, olvassátok.

Mégis az egyszerű protestáns papság annyi veszély között meg nem lankadt; küzdött, kitartott, hitt és remélt. Barátja volt a nehéz napokban a népnek, erőssége vészek idején a hazának. Hogy török, tatár, német, minket meg nem emésztetett a dúló századok nehéz harcaiban, azok az egyszerű prédikátorok ebben nagy munkát végeztek. Nem tudja, vagy nem akarja az tudni a magyar történelmet, aki tisztességet nem ad a magyar protestáns papságnak. Még maga a katolikusok nagy Pázmány Péterje is azt mondotta egykor: Ha kálvinizmus nem lett volna, bizony galléron fogott volna minket a német. Erdély dicső fejedelmi karát ki ne ismerné, a kálvinista hithűség és hazaszeretet fénye ragyog abból felénk és a fény beragyogta akkor az egész magyar hazát és írta a magyar nemzet dicsőteljes történetét a jövőnek.

E történelmi nagy egyházi érdem világa ragyogott a nemzet felé, a mikor az 1848. évi 20-ik törvénycikket megalkotta; és nem a csuhás barátok és külföldről behozott apácza rendek kongruája. És hogy méltán alkotta érettünk e törvényt a nagyidők önzetlen hazafisága, azt egyházaink és papságunk bebizonyították, a midőn a Bécsből felkinált gazdag javadalmazást vissza utasították. Hívek maradtak a magyar hazához és alkotmányához. Szegények anyágiakban, de gazdagok a hazafias lélek nemes öntudatában.

Olyan a magyar protestánsizmus története Magyarországon, mint egy aranykönyv, melynek

minden lapjáról a hazaszeretet evangéliuma ragyog felénk.

És e munkáért nem is kért a nemzetől egyebet egyházunk, csak életet. Azt kér csak ma is Életet és igazságot. Jogot, mint más kultúr intézmények, erőforrást, hogy nemzeti nagy missióját, méltóan történelmi multjához. teljesíthesse.

A magyar protestantizmus, mint a gyümölcs-termő fa, arra a földre hullatja munkásságának összes kincseit, amelyből életforrásait meríti.

Megnehezedett az idők járása felettünk. Az új viszonyok között az erő forrását kereste kongresszusunk és a törvény betartását kérte, hogy folyjon a jog és igazság a hazában. És mégis azoknak ott túl nem tetszik ez; talán félnek az igazság győző hatalmától? Bizon az igazság Istennek ereje! A népek milliója meghallja a végén is a kiáltó szót. Az ország házában világosság támad és a nemzet honatyái szólnak előbb-utóbb atyáink nyelvén, hogy az 1848. 20. t.-cz. végrehajtása nem Csáki szalmája, hanem a hű nemzeti munkások igaz bére.

Oh magyar népem, becsüld meg azokat az egyszerű magyar prédikátorokat, akik veled élnek, érted munkálkodnak. Ők a te utmutatóid az igazságban, testvéreid a bánatban, tánítóid a hazaszeretben, ők a Krisztus követői a te soraidban. És ragaszkodj, oh magyar népem azokhoz az egyszerű kálvinista templomokhoz, szent örökséged az neked, apáid verejtékéből épültek annak falai. Onnan száll feléd a magyar ige, magyar beszédben, Isten akaratából.

Mindenki, aki magyar, bármily hitet valljon is, tudja mit tesz e szó: magyar protestáns pap. Tudja, hogy ez egy élő, alkotó része ma is a magyar munkás közéletnek. Tehát, ha a református papok kongresszust tartanak, annak tárgya hazafiság, célja a nemzeti kultúra; és ha munkájokat siker koronázza, e siker a haza virulása. Atyámfiak! aki a kálvinista prédikátorokat leki-csinyli, arra azt mondja a magyar történelem könyve, hogy az nem igaz magyar.

Péchy Árpád,
református lelkész.

Más fundamentomot senki nem vethet azon kívül, a mely egyszer vettetett, mely a Jézus Krisztus! I. Kor. 3, 11.

Befogadod vagy kizárod?

„Zörgetek, az ajtó előtt állok,
Ha befogadsz, veled vacsorálok;
Ha kitagadsz szíved ajtajánál,
Kitagadlak én is az Atyánál.”

Hallod-e hát a Megváltó szavát?
Kitagadod? — befogadod-e hát?
(Bár felelnél rögtön e kérdésre;
Feleleted hátha még nem késne.)

Tárd ki szíved, tárd ki míg nem késő,
Hidd igazán, hittel és belép Ő;
Belép, betér és vacsorál veled,
S fent a mennyben helyet készít néked!

Ne kételkedj, de higgy erős hittel,
Megvált Jézus, csak fogadd be, hidd el...
Még mindig szól: „Ajtód előtt állok!...”
— Befogadod-e hát, vagy kizárod!?...

Tanítói internátusunk.

Felhívás adakozásokra.

Maros-Tordavármegye Általános Tanító testülete immár három évtizede teljesíti ezen exponált területen nemzetmentő nagy és szép de nehéz feladatát. Tagjai a vármegye minden zegzugában apostolkodnak, hogy a magyar kultúra terjesztésével embereket neveljenek a tudással teljes boldogulásnak, kik a családban, politikai és hitközségben s ezek által a hazában is úgy tudják teljesíteni kötelességüket, amint azt az egyén és közjava, a békés rend és fejlődés feltételei minden hűségű jó hazafitól megkívánják.

Míg a tanító e messzi távolra beszögzött cél elérésére eszközöket barátokat, segítőköt keres és kap; amíg nap-napután verejtékezve gyűjtögeti hozzá szorgalmas méhek modjára az anyagot, hej de sokszor megsebzik, hej de sokszor megakasztják, megejtik, megbénítják... De ő mint a jó katona sebekkel, fájdalommal megrakottan is rohan „Csak előre!” Egyedül, elhagyottan, az iskola misszióját nem értő nem is sovárgó népe között; néha ellenséges indulatu, kifelé grávitáló nemzetiségi töredékek által gáncsolva, sőt fenyegetve, csak a tanító igazi őrszeme és rendíthetetlen harcosa a nemzeti kulturának.

És mégis mily kevesen ismerik, mily kevesen méltányolják ezt a munkát? Szinte sir az emberben a lélek, hogy nálunk az előharcos, tűzvonalban élő, tűzben égő tanítóság nem talál méltó pártolásra feladatának teljesítése közben és elismerésre annak eredményei szerint...

Senki sem érdemli meg annyira a közönség figyelmét és szimpátiáját, mint a tanító, ki a gyermek által a családokkal jut lelki rokonságba s mint a jövő generáció nevelője a nemzeti állam fundamentumának alapozója...

Most ez a tanítóság, a mi vármegyénk 300 főnyi derék tanítósága egy pillanatra magára és gyermekeire gondolva egy tanítói internátus létesítését tűzte ki feladatául, mely internátust Maros-Vásárhelyt állítaná fel, hogy a vidéki tanítók középiskolát kereső gyermekei, fiai és leánya abban ingyen vagy kedvezményes áron elhelyezést, étellemezést és családi nevelést nyerjenek.

Nincs hozzá elegendő pénze. A letett s gyűjtéssel erősített 5000—6000 korona, mivel rendelkezik, még csak a kezdet-kezdeté.

A jószívű, segélyezéstől nem vonakodó emberbarátok és hazafiakhoz fordulva gyűjtést indított tehát, hátha megértik, méltányolják és segítik nemes törekvésében?

A közönség támogatását azon a címen keresi mert gyermekeit tanítja-neveli s mert alkalmat kíván nyújtani a tanítók gyermekein kívül másoknak is, hogy az internátus kedvezményeit élvezhessék.

Ugy tervezi tehát alkotását, hogy oda kedvezményes vagy egész díjra bárki gyermeke beférjen.

Ez a kettős cím jogosítja fel a vármegyei tanítóságot hogy bizalommal remélje és várja a nagy közönség támogatását; ez jogosította fel, hogy a vármegye és város birtokosaihoz, tisztviselőihez, jegyzőihez, papjaihoz stb., gyűjtőleveket küldjön.

Megtette: Most a közönségen a sor, hogy maga részéről is megtegye a mi kötelessége: Megnyissa erszényét. összegyűjtse jószívű adakozók filléreit s gyarapítsa az *internátus-alapot*, hogy minél hamarabb állhasson a tervbe vett hajlék Isten és a magyar kultúra dicsőségére.

Szeretettel kérjük olvasóinkat karolják fel ezt a szent ügyet. Ahová gyűjtő iv ment, ne jöjjön abból üresen vissza egy se!

Simon Elek egyházi beszédei.

Kötelességünknek tartjuk azt, hogy a vadasdi református lelkész könyvéről bővebben is megemlékezzünk. Azért tesszük ezt, mert jól tudjuk, hogy mily áldozattal jár nálunk egy könyv kiadása. Ha az anyagi siker elmarad is, legyen meg legalább az erkölcsi eredmény. Ezt pedig szívesen elismerjük az író művéről. 27 egyházi beszéd van összegyűjtve e könyvben, a melyet az író a vadasdi ref. templomban mondott el egyszerű székely hiveinek. Ezek a beszédek népszerű módon hirdetik Isten országának erejét s az erkölcsi jónak igazságait.

El kell ismernünk Simon Elek egyházi beszédeiről azt, hogy képes beszédben, költői hasonlatokban gazdagon látja el a hívő népet. Valamivel több szellem a bibliából s a református egyház hitelveiből még elfért volna e könyben is.

Bizonyos fájdalmas melankolia jellemzi e könyvet, a mely meg, ismerteti velünk azt is, hogy írója nem kezdő ember, hanem az élet össze felé járó, hajlott korú író, a ki sok élettapasztalattal, emberismerettel rendelkezik, a kinek beszédét tehát bátran olvashatják a fiatalok.

Ajánljuk a székely kálvinista pap művét olvasóinknak figyelmébe. Kedves olvasmány az, a mely egy cseppet sem unalmas.

Olyan könyv ez, a mely többet ér sok regénynél. Nem festett világba vezeti az olvasót, hanem a történelem és az élet valóságait tünteti fel.

K—ly B—a

Isten igéje.

A betegek barátja.

ELSŐ RÉSZ.

Bibliai történetek.

I.

Ó-Testamentum.

10.

A kétkedő Jób.

A kit az Úr megdorgált, ne zúgodjék? Jób 39, 32.

A nehéz megpróbáltatásokat szenvedő betegről gyakran halljuk e szót: Én Istenem, miért cselekedted ezt velem? Mivel érdemeltem meg, hogy oly keserűen sujtolsz? Körültekintve és látva mások jó sorsát az elszomorodott szív egészen búbanatnak adja át magát s a földhöz tapodt lélek kétségkedni kezd a mennyei Atya jóságában és igazságosságában.

A szerencsétlenné vált Jóbhoz három barátja megy, hogy bánkodjanak vele és vigasztalják őt. Megvannak győződve afelől, hogy Isten igaz bíró, a ki megjutalmazza a jókat s megbünteti a gonoszokat. Eszerint mérlegelik hát ők is a Jób szenvedését s vallják, hogy ha valakit bánat ér, bajt szenved, miként Jób is, azért van, mert bűnös Isten előtt. Lehet, hogy bűnei rejtve vannak az emberek előtt, de Isten a legtitkosabb dolgokat is belátja, előtte nincs semmi elrejtöztetve... Ezzel akarták Jóbot is vigasztalni jó barátai. Bizonyára nehéz vigasztalás lehetett reá nézve, hogy bűneiért kell szenvednie. Ő nem érezte magát bűnösnek. Miért kelljen hát olyan tartozást fizetnie, melylyel nem adós? Ám bűnhődjenek a bűnösök, de... Ő? A szenvedések áradatában szorongó lelkében nehéz kérdés vetődik fel: igazságos e az Isten? Jób barátai habozás nélkül felelnek: az! Jób maga tovább tűnik. Végre magát az Istent hívja fel maga ellen való tanúságtételre és az Úr meg is jelen a maga fenségében emberi szemek által a leggyakrabban beláthatlan bölcsességében, a ki előtt a véges emberi elme el

kell, hogy némuljon és a Jób, a ki egy pillanatig kételkedett, megalázza magát, meghajítja fejét Isten szentsége előtt mondván: „Én parányi vagyok, mit feleljek neked? Kezemet szájamra teszem. Egyszer szoltam, de már nem szólok, avagy kétszer, de nem teszem többé!”

Kétkedés lep meg sok embert, midőn az egymást erő nyomoruságoktól sem imádsága erejével, sem kegyes életével nem bír megszabadulni. Háttha még az idők súlyosodnak; jönnek a gondok, szűkség, betegség!... Egy embert látok; tehetős, módos embert. Bir mindennel a mit az élet adhat. Boldog. Csapás nem éri, baj nem bántja; pedig pénzéhez mások könyve tapad. Boldog öröme mások keserűségén épül föl. Sem az embert nem szereti, sem az Istent. Templomban soha sem látod. És e mellett egy másik embert látok. Egy szegény munkást. Keze, lelke tiszta. Csáladjában minden, nemes munkájában becsületes. De hosszú esztendőket óta beteg, mert egy tüzvész alkalmával kenyéradó gazdájának egyetlen gyermekét élete kockáztatásával mentette ki a tüzvézből. Beteg, nyomorult, koldus. Hát hol Isten igaz országa?

Jób könyve adja meg erre a feleletet. A gyarló ember ne álljon perbe az ő Urával. Igaz beszéd ez. De a Krisztus evangéliuma még egyébre is tanít. A fájdalom csak próba s minden szenvedés csak iskola. Hiszen jólétünkben elfeledkezünk az Istentől. Minden csapás szárnyat ad lelkünknek, hogy az Úrhoz felemelkedjünk.

Könnyhullatás a te sorsod is kedves, beteg embertársam?... De bizonynyal nem minden remény nélkül. Kételkedés fog el? Nézd Jóbot a fájdalom emberét. Megpróbáltatásai után mennyi hittel mondja az Urnak: „Tudom, hogy te mindent megtehetsz és nincs előtted elrejtve semmi gondolat! „Nehéz napjaidban emlékezz meg az Úr Jézus Krisztus eme szavairól is: „Boldogok, a kik sirnak, mert megvigasztaltatnak.”

Egyháztársadalmi élet.

Meghívó. A marosi egyházmegyébe tartozó „Bekecsalyi Egyházi Értekezlet” f. év október hó 31-én, (csütörtök) Nyárádselye községben, reformátioi emlékünnepelelyel egybekötött rendes közgyűlést tart, mely alkalomra, ez uton, tisztelettel meghívjuk az értekezlet tagjait és az érdeklődőket. Tárgysorozat: 1. Reggel 10 órakor istentiszteleten imát mond: Nagy Albert backamadarasi lelkész, egyházi elnök. 2. Alkalmi beszédet tart: Staudner Mátyás székelytompai lelkész. 3. Elnök a gyűlést megnyitja. 4. Mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása, hitelesítése. 5. Felolvas: Dengel Géza, nyárádmárosi lelkész, jegyző. 6. Szavai: Horváth József jeditanító. 7. Egyháza történetét előadja: Simon Gábor nyárádselyei lelkész. 8. A következő gyűlés ideje, helye és tárgysorozatának megállapítása. 9. Esetleg előforduló bejelentett vagy sürgős indítványok tárgyalása. Tisztelettel kéretnek lelkész atyánkfiai, hogy egyházközségeikben lakó világi tagtársainkkal szíveskedjenek e meghívót azonnal közölni Gyülekezés és közebéd a parokhián. Backamadaras 1907. Október hó 2.

Szántó Elek
világi elnök.

Nagy Albert. s. k.
egyházi elnök.

A kép magyarázata

Néhány szó a magyar anyákhoz.

Nagy hálával kell meghajolnunk a kegyelmes Isten előtt, látva azt, hogy a százados álmodt hitéletet Magyarországon az utóbbi évtizedben újra felébresztette, s hogy az, oly soká véka alá rejtett világosság ismét gyertyatartóra van téve, hogy fénylik mindenknek. (Máté 5: 15.) S ha ez a világosság most még gyenge is, nem félünk és nem csüggedünk, mert tudjuk, hogy az Úr a füstölgő gyertyabelet nem oltja el, (Máté 12: 29.) hanem inkább ápolja, táplálja és nagy lánggal neveli.

Ennek az újraéledt hitéletnek egyik jelensége a megindult diakonissza-munka. Vannak már a magyar protestáns egyházaknak is diakonisszái, ha most még kevesen is. Kevesen van

naik még igaz, de mégis nagy öröm, hogy már egyáltalán vannak, biztató reménység a jövőre nézve, hogy többen is lesznek. Amint az evangelium több és több szívet meg fog ragadni, úgy mindig több és több munkása is lesz a komoly, határozott evangéliumi munkának, s akkor erre a pályára is több és több fiatal lány fog lépni. Különösen sokat várunk az élő keresztyén szövetség munkájától,

mely a fiatalságot igyekszik a Krisztushoz vezetni, melynek célja és törekvése az, hogy a fiatal emberek és fiatal lányok ne csak egy kicsit érdeklődjenek a biblia vagy az evangéliumi munka iránt, hanem hogy határozottan a Krisztus mellé áll, a ki Őt választja, a ki Neki adja a szívét, az a boldogságot, a békességet, az örömet választotta, az megnyerte az Isten kegyelmét és az örök életet. Az ilyen aztán, akár férfi, akár nő, meg fogja ismerni Isten akaratát, s megérti azt is, hogy Isten őt valamely különösebb szolgálatra hívja el az Ő országában. Isten azt akarja, hogy Magyarországon legyenek igazi keresztyén családok is, olyan nők és édes anyák, akik gyermekeiket az Úr Jézushoz tudják vezetni. Nem minden hívő leányt hí tehát a diakonissza-pályára, hanem sokak számára kijelöli a neki való élettársat, hogy avval együtt éljen és szolgáljon Ő neki. De egészen bizonyos, hogy azt is akarja, hogy Magyarországon hívő diakonisszák is legyenek olyanok, akik az Ő iránta való

szeretetből örömmel és hálaadással veszik fel a betegnek, a szegényeknek, az elhagyottaknak ügyét. Milyen szép hivatás! Mily boldogok azok a lányok, akik már megértették ezt az elhivatást, s belé állottak ebbe a munkába. S mily boldogok lehetnének még sokan, a kiket az Úr erre a munkára elhív! Erős hittel hiszem és tudom, hogy mi kegyelmes Istenünk szeme függ már egy csomó magyar fiatal leányon, akiket diakonisszákká akar tenni. Meg fogják-e ezek érteni a hívást? s ha igen, el tudják-e háritani az akadályokat, melyek talán utjukban állanak?

Magyar anyák, kiknek teljött leányaitok vannak, tudjátok-e azt, hogy a diakonissza-munka alapszabályai közé tartozik hogy a leányoknak „szülői beleegyezés” sel kell erre a pályára lépniök? Oh, milyen szomorú volna, ha a szülői beleegyezés híján kellene a sok, az Úrtól elhívott, erre a munkára alkalmas leány-

nak elmaradnia. Tudjátok-e, mit jelentene ez? Azt, hogy sok anya vagy apa hiába imádkozná a Miatyánkban, hogy „legyen meg a Te akaratod”, mert épen ő volna az oka, hogy az ő lánya diakonissza legyen, nem teljesedik. Azt jelentené, hogy az Úr országának előhaladása, a melyért pedig imádkoznak, csorbát szenvedne. Azt jelentené, hogy sok leány, a ki a diakonissza-pályán boldog és hasznos tagja lenne a magyar

A kis betegek. (Kép a Bethesda-kórházból.)

nemzetnek, belekényszerítették valamely nem neki való munkába, vagy valamely kedve ellen való boldogtalan házasságba. Oh azok a boldogtalan házasságok! Se szeri, se száma azoknak! És pedig miért? Mert a szülők mindenáron férjhez akarják adni a leányaikat, akár Isten akarat az, akár nem, mert hiszen sok minden egyébről gondolkoznak és tudakozódnak, mikor a leányuk férjhez adására kerül a sor, csak épen az Isten akaratáról nem. Azért van aztán, hogy sok olyan leány is, a ki felől az Isten akarat az, hogy férjhez menjen, mégis boldogtalan lesz a házasságban, mert nem azt választotta, vagy nem ahhoz adták a szülei, a kiti Isten szánt neki. Nagy felelősség ez, keresztyén szülők!

De nagy felelősség az is, ha hívő leányotokat visszatartjátok attól, hogy az Úr hívására feelve, diakonissza legyen. A ki szívét a Jézusnak adta, az már az Ő hangjára figyel, Neki engedelmeskedik, s így ti nem gyermeketekkel, hanem az Urral álltok perbe, ha

leányotokat meggátoljátok, hogy ebbe a szent és boldogító szolgálataiba álljon. Gondoljátok meg ezt jól! Leányotoknak ne csak földi jövőjére, hanem örökkévaló jövődjére is gondoljatok! S értsétek meg, hogy még földi jövőjét sem alapíthatnátok meg jobban, és tehetnétek jobb kezekbe, mint ha diakonisszáknak adjátok őket.

Kedves szülők, különösen pedig édes-anyak! Arra kérek benneteket: ne döntsetek meggondolatlanul és engedjétek az Ur Jézus Krisztus jó beszédének és cselekedjétek Isten akaratát!

Vargha Gyuláné.

Kegyesség útja.

Nyugodtan alszom . . .

Két jó barát azon beszélgetett egymással, hogy az ember hogyan szerezhet magának csendes, nyugodt álmot. Az egyik szóla: „Midőn este levetkezem, ruhámmal együtt, minden gondomat leteszem magamról másnapig s aztán nyugodtan alszom“. A másik így szólt: „Én azért tudok jól aludni, mert két jó barátom öröklik felettem. „Az egyik az Ur Jézus Krisztus, akit jobb karommal (a hit karja az) átölelek s a ki elveszi rólam bűneim terhét. A másik a kit balkarommal ölelek át (a szeretet karja az) jó lelkiismeretem, a mely az Ur előtt megalázza magát s hálát ad Istennek, hogy gyarlóságai mellett is kegyelmes volt hozzá s megengedte imádkoznia embertársaiért, segítni a szegényeken, özvegyeken, árvákon, betegeken, foglyokon és ügyefogyottokon.“ Te, kedves olvasóm, melyik példáját választod?

Olvassátok az Ur beszédét.

Egy párisi miszisionárius egyszer egy szegény asszonnyal találkozott az utcán, ki evangéliumokat osztogatott a járó-kelőknek. Beszédbe elegyedett vele, hogy fogadják a járó-kelők a kapott füzetkéket, Embere válogatja, — mondá az asszony. A multkor egy hitetlen ur igen megharagudott rám, azt kérdezte, hogyan tudom, hogy ebben a kis könyvekben az Isten ígéje van megírva? Hogyan tudom egyáltalán, hogy van Isten? Én azt feleltem: Hiszi ön uram, hogy a nap létezik? Igen, ebben hinnem kell, válaszolá bámulva a hitetlen. „És érzi a nap melegét? Igen, mondá még nagyobb csodálkozással az idegen. Lásza uram, válaszolám, amint ön érzi, hogy a nap melegít és éltet, én éppen úgy érzem, hogy lelkem föléled és erős lesz, ha ebben a kis könyvben olvasgatok. — A miszisionárius elismerte, hogy az egyszerű asszonytól ez igen jó felelet volt, Hát te kedves olvasóm, olvasod-e az Isten ígését, hogy abból végy erőt magadnak a munkára? Te eltudnád-e mondani azzal a szegény asszonnyal, én ismerem az Ur erejét? Erőre mindnyájunknak szükségünk van. Neked is, nekem is. Az Isten az ő gyermekeire gondot visel, azok futnak és nem fáradnak el. Olvassátok hát az Ur beszédét kitartással, kérjétek erőnek lelkét; aki kér, annak adatik; aki zörget, annak megnyitattik.

Mi a földolog?

Nem az a földolog, hogy te mit tehetsz, hanem az, vajjon átadod-e magad Istennek, hogy ő cselekedhesse te benned azt, ami neki tetszik (Murray.)

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Izrael népe bevonul az ígért földjébe.

(Jósue 3, 5.—7.)

Az isteni meghívás és ígért után Jósue azonnal hozzálátott a nagy feladat véghezviteléhez. Ott volt ugyan a nagy akadály, a megáradt Jordán, de éppen ez szolgált arra, hogy nyilvánvalóvá tegye a nép hitét és az Ur segítségét.

Oktató jegyzetek.

I. A Jordánnál. Véget ért a hosszú püsztai vándorlás; saját szemével láthatta már a nép azt a földet, melynek reménysége szívüket a vándoruton élesztgette. De ime újra nagy akadály gátolja a bemenetelt. A Jordán megáradt vizei feltartóztatják az egész népet, Jósue azonban nem csüggedt el; ő maga bizik az Isten ígértében és ezt a bizalmat ébreszti többiekben is. A nép már egyszer tapasztalta a vörös tengernél, hogy ahol az ember nem lát utat, ott az Isten teremthet ösvényt, a melyen járhat. S az Isten itt jelt is ad, a frigládát oda veteti a parthoz, sőt a papok be is lépnek a ládával a víz árjába. Ha a mi utainkban akadályok merülnek fel, bizzunk az Istenben, ki mindenkor jól vezet. Bennünket a mennyei házától semmi sem riaszthat vissza, mert az ment előttünk, ki az Isteni szövetség záloga, a Jézus Krisztus.

II. Az átmenet. A mint a frigládával Jordán vizéhez értek a papok, az akadály el is tűnt. A Jordán nem zárta el többé az utat, a melyen a nép járhatott, hanem éppen megnyitotta azt. De csak az vette ennek hasznát, a ki követte a frigládát, más ut nem vezetett Kánaánba; s a ki követte, az be is jutott Abrahám örökségébe. Csak ha előre megyünk azon az uton, melyen az Isten vezetni akar, ha engedelmeskedünk szavának, akkor tűnnek el az akadályok. Akkor látjuk, hogy a kísértések folyama, a veszedelmes vizei, melyek az Isten országából ki akarnak rekeszteni, megszakadnak a Jézus keresztfájánál, ott, a hol ő beleállt a szenvedések árjába. Arra, a megfeszített Üdvözítő mellett visz az ut, melyen bejutunk az Isten gyermekeinek örökségébe. Nekünk is rész jut akkor abban az országban, a hol vége van minden fáradságnak s a hol kezdődik az Isten népének szombatja.

Mikor Traján, római császár Daciát akarta elfoglalni, óriási erőmegfeszítéssel, sok pénz- és emberáldozat árán a Dunán át hidat kellett vezetnie. Az a hid ré leomlott; csak alacsony vizállás idején hirdetik a csonka pillérek Orsován alul, hogy Traján birodalma is úgy omlott össze Isten biztosabb utat készít minden időkre a Jézus Krisztus által megváltott népének, melyen az örök dicsőség birodalmába vezet.

— Az evangélium terjedése idegen földrészekon.

Mr. Mott Northfieldban, mely ugyan olyan jelentőségű Amerikára, mint Keswick Angliára, tartott missziói előadásában ezeket mondta: „Körülutaztam a földet s mindenütt láttam a világosság árját bezudolni a sötét országokba. Ugy találtam, hogy Dél Amerika ébredő ország Indiában Krisztust még a népesség legalsóbb rétegei is királyukká koronázták. A Filippini szigeteken a nép általános ébredése megy vége. A nagy kínai birodalomban, hol 10 év előtt 80.000 portestáns volt, 180.000-re szökött fel e szám s a legnagyobb növekedés a véres boxer lázadás idejére esik. Észrevettem Japánban, hol 40.000,000 budhistával szemben csak 60. evangéliumi keresztyén van, hogy mindkét vallás egyforma tisztelgetet élvez, sőt gyakran a keresztyéneknek adnak elsőbbséget és pedig a legbefolyásosabb személyiségek. Korea egyfelekezeti 10,000 új keresztyén minden csodák csodájának tűnik fel nekem; 25 év alatt keresztyén állammá lesz Korea. Igen, Isten nagy dolgokat cselekszik napjainkban!“ (Auf der Warte.)

— **Egy hitetlen hír.** A Makón megjelenő Maros című lapban olvassuk: Torontálmegyében Nagyteremia egy tiszta német közzég, a hol az állami népiskolában eddig kiváló sikerrel tanítottak magyarul. Még egy évtized és az egész község színmagyar lesz. Jön azonban San Marco olasz hercegnő, aki ott zárdával kapcsolatos felekezeli iskolát állít fel, hozat bele Gráczból három apácát, akik egy szót sem tudnak magyarul, németül tanítanak, az állami iskolát beszüntetik s ezáltal a községben a magyar tanítás teljesen megszűnik.

— **A király állapota.** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a király állapotára vonatkozólag nincs jogosultsága az aggodalomnak. A király csekélyebb rosszullét miatt a fejedelmi látogatások befejezése után pihenni akart és ezért Schönbrunnban maradt. Az általános kihallgatásokat október havára lemondták és a király a spanyol királyi pár Bécsben való fogadásán sem fog résztvenni, amely okból az udvari ünnepek a schönbrunni kastélyban fognak lefolyni. Az összes kormányügyeket azonban a király teljesen akadálytalanul intézi. A király holnap fogadja a két miniszterelnököt, akik a kiegyezés megkötéséről fognak jelentést tenni. Paar főhadsegéd az ügyvitel megkönnyítése végett Schönbrunnba költözött át.

Kivándorló.

Az öreg István lassu gondossággal tömögte a pipáját, úgy hallgatta, hogy miket beszél neki nagy legény fia, aki már a katonasoron is tul volt, hát méltán kívánhatta, el is várhatta apja-urától, hogy emberszámba vegye.

— Hogy mondd édes fiam? — kérdezte az öreg, mintha nem jól hallotta volna. — El akarsz innen menni; ... Amerikába, ugy-e? Mert, hogy ott jobb sorod lesz. Még úr is lehetsz Isten kegyelméből, meg a magad szorgalmából.

— Az a' édes apám, — bölintott a fiatal István, akit különben minden hozzátartozója csak Pistának szólított. — Úgy lesz; elmegyek. Négyes fogaton jövök vissza, majd egyszer.

— Majd egyszer; ... — mormolta halkán az öreg. Négyes fogaton — az óperenciás tengeren át.

Pista hümmögött.

— Persze, bolondot mondék. A tengert hajó járja, nem ló. Akkor hát hajón jövök.

Öreg István némán intett a fejével, hogy: „jó, jó, tudja ő a többit”. Aztán fenhangon kérdezte:

— Mire csalogatnak, mivel biztatnak édes fiam? legalább megmondhatnád.

A legény kifeszítette a mellét.

— Ez se nem csalogatás, se nem biztatás édes apámuram, hanem szerződés, egyezség. Nem megyek én vakra egy tapodtat sem. Van én nekem magamhoz való eszem.

— Oszt' kivel egyezkedtél? mire szerződöttél fiam? Mégis kíváncsi volnék.

Pista ötölt-hatolt. Kis várta, hányivetien monddotta:

— No csak az ügynökökkel beszéltem, mással kivel is beszélhettem volna? De az vezette ki Nagy Mihályékat is, meg Veress Jóskaékat is; azok után én is elmehetek. Biztos a munka, a nagy bér, a pénzszérsz. Oraszámra dolgozunk és minden külön óraduplán számít, éjjel még triplán is.

— Akkor hát jó dolgod lesz.

— Az lesz, hál' Istennek.

Pista belemelegedett:

— Majd meglássa csak apámuram, milyen nadragos ember lesz a'fiából, mire visszakerül. Irják, akik kint vannak, hogy ott mindenki egyformán jár az utcán, csak a munka mellett vetkezik neki. Annyi ott a világ minden népe, hogy egyik a másikra se ismer. Mind ángolul gagyog.

— Persze, te is úgy fogsz.

— Én?! ... Én még nem tudok. De majd csak rám ragad. Mindeniknek muszáj megtanulni. Ha egy esztendő alatt nem, hát tiz esztendő alatt.

— Tiz esztendő! ... sóhajtott az öreg.

— Mért mondja olyan busan, lelkem édesapám.

— Hát csak arra gondoltam, hogy hol leszek én akkor! ... Meg az anyád is. Mindketten öregek vagyunk, fiam.

— Nono, öregek. Ez még nem olyan nagy dolog. Aztán ki mondta, hogy tiz évig akarok oda lenni? Talán csak ötig. Talán csak háromig. Amig a szerencsét érdemes kergetnem.

— Igazad van, fiam. Nemcsak jogod, hanem kötelességed is, hogy a magad szerencsédet okosan kovácsold. Férfi vagy már, azt teszed, amit akarsz; én vissza nem foglak, itt nem marasztallak. Próbáld az életet; boldogulj ahogy tudsz. Hanem ebben a nehéz órában, amikor máris bucsuzgatnánk, egy pár kérésem volna hozzád.

Pista önkénytelenül levette a kalapját, ámbár a kiskertben voltak, a nagy diófa alatt, ahol az öreg István, egy lócán szeretett ilyenkor, alkonyattájt pihengetni.

— Csak mondja apámuram; mindig szófogadó fia voltam. Most se leszek más.

— Ha elmegy, kezdte az öreg vontatott hangon, jusson eszedbe mindig ez a kis falu, meg ez a kis ház, amelyben nevelkedtél. Gondolj rá nyáron a kis kertünkre, ahol édesanyád görnyedező háttal dolgozott esztendőről-esztendőre; ültetett, gyomlált tisztogatta a gyümölcs fákat; az első málna meg epersemekeket neked szedegette le s a finom Kálmán-körtével téged kínált meg először.

Télen is gondolj ide vissza mihozzánk amikor meg én fuvaroztam a környéket sokszor hóban fagyban, nagy hidegekben, hogy téged még a városban is taníttathassalak. Aztán ne engedd, hogy a szived ott a nagy messzeségben, az óperenciás tengeren tul elforduljon tőlünk.

— Édesapám! ...

— Imádkozzál fiam, minden reggel és minden este, mert az imádság nagy orvossága minden rossznak. És foglalj bele az imádságodba Magyarországot is, a te igazi hazádat, amelyért a szabadságharcban még az én vérem is omlott. El ne felejtsd fiam, hogy magyar vagy, akárhova is vet a sors, akárhogy körülrepked is a szerencse.

— De édesapám!

Az öreg nem hagyta abba, mintha nem is hallotta volna fia megilletődött felkiáltását, folytatta:

— Lásd fiam, valamikor engem is hívogattak, nekem is aranyhegyeket ígértek, mint most neked. Igaz, hogy jóval idősebb voltam. De ha nem lettem volna is, már én csak olyan régi fajta vagyok, aki hozzá tapad ehhez a röghöz, ehhez a magyar földhöz és nem bír nélküle meglenni, megélni. Akkor az első éjszaka azt álmodtam, hogy Isten neki, mégis csak elindultam és rajta vagyok a hajón. Megyünk, hala-

dunk, ringunk a tengeren és mindegyre messzebb marad el tőlünk Magyarország. Már a partját se láttam, de azért a levegőben ott rezgett a magyar délibáb, ami mutatta nekem újra ezt a falut, meg benne ezt a mi csöndes házunkat. Mintha a csorda jött volna hazafelé és a lantosszarvu tehenünk csudálkozva bődült volna fel, hogy nini, hát nem a gazdája nyit neki kaput?

A küszöbön szomorúan gunyasztott a kajlafülű kuvasz, a jó öreg Bodri, az is engem várt vissza és nem mozdult onnan.

Édesanyádat láttam álmomban sirva, amint téged, aki kis fiu voltál betegen szorit a keblére és én nem siethettem hozzátok, hogy segítsek rajtatok.

A földcskémét idegenek aratták le úgy ahogy; de bevetni már senki sem tudta az én kedvem szerint.

Láttam a pusztám a fehér gulyát, meg a fehér-vizi folyót, partján a füzessel, ahol a vadgerlicéknek volt szállásuk. Jaj! de vágytam vissza!

Az aratók dalolva jöttek hazafelé, csak én nem lehettem közöttük. Még a vig nótát is busnak éreztem, akárhogy akartam volna jókedvű lenni.

Még ez mind jó lett volna. Hanem egyszer csak megint elkezdtek verni a dobot, fujni a kürtöket; úgy volt, mintha visszaestünk volna a negyvennyolcba; tártam a vörössapkásokat, láttam Damjanichot, láttam Bem apót; halottam a harci zajt, az ágyudörgést, puskaropogást; mindenki ott volt csak én nem lehettem ott!

Szégyletem magamat és sirtam, mint egy gyermek. Arra azután felköltött édesanyád. Elkezdett fakgatni, hogy mi bajom. El se mertem neki, az áldottnak, mondani. Hisz' ugye volt igaz — hál' Istennek.

Hanem alig hajnalodott; felkeltem, kimentem, széjjelnéztem. A nap épen emelkedett a pusztá alján; a kertünkben egy kenderice dalolt; az öreg Bodri örvendő ugrált körül. A lantosszarvu tehen szelid böggéssel hívogatott, hogy jöjjetek már azzal a friss takarmánnyal, amittől olyan sok és jó tejet adott.

Minden olyan szép volt, olyan áldott, olyan békességes. Dehogy hagytam volna itt, hogy beleinduljak az idegen világok harcaiba, holottki tudja, mennyi szüksége lesz rám még itthon is az enyémekek; még tán a hazámnak is?

Már én csak ebbe vénültem meg édes fiam, ebbe is halok bele. Te eridj, boldogulj; nem kérek más tőled, csak hogy el ne felejts minket: ezt a falut, ezt a házat, ezt az országot; — meg azt a sirdombot, mi alatt majd édes anyáddal egymás mellett nyugszunk... messze tőled...

Már nem bírta tovább, — elfuladt a hangja. De a fiu se bírta.

Megölelte: az öregot és sirt; sirt. Egyszer csak kitört belőle a nagy elhatározás.

— Itthon maradok, édesapám! — És megkönynyebbült a szive.

Bársony István.

Dr. A Schmidt G. főtörzsorvos és physikus általalált híres

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi süketiséget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást még idült esetekben is. Ara üvegenkint használati utasítással 2 frt. Kapható Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t.

Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona

Fiókintézetek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nváradszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsiszentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölcsonöket nyujt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintétörlesztéses kölcsonöket 500 koronától kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében 4 1/2 o/c alapkamattal.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Értékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdei megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi részletfizetésre. Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyeresemény már a vevőt illeti.

Kölcsonök nyujtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek föelárusítási helye. Szelvény-beváltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Kölcsgmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviselet a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a „Triestri Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tüz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

Nyomatott Adá Árpád könyvnyomdáiában Maros-Vásárhelyt.

Tóthfalvi József